

Zet de
MELDCODE
huiselijk geweld en kindermishandeling
nu in!

In dit nummer onder meer:

- 'Training leert je dóór te pakken'
- De aandachtfunctionaris
- Online leren
- Borging meldcode
- Agenda

'De training leert je dóór te pakken'

Met een extra trainingsbudget ondersteunen de gemeenten in de Regio Arnhem en Regio Achterhoek organisaties bij de invoering en toepassing van de meldcode. "Als je goed wilt signaleren, moet je wel weten waar je naar moet kijken", zegt ouderenhulpverlener **Willem Hazeleger**.

Hij werd vorig jaar aangesteld als **aandachtsfunctionaris** bij de Stichting Welzijn Ouderen Arnhem en volgde enkele scholingsmiddagen bij Moviera. "Ik ben een praktijkman en merk dat in bepaalde situaties mijn voelsprietten vanzelf verder opengaan. Daar kan ik dat extra theoretische inzicht goed bij gebruiken."

De Arnhemse ouderenwerker merkt dat er vaak nog lacherig wordt gedaan over ouderemishandeling, terwijl één op de twintig ouderen daar mee te maken krijgt. "Mensen hebben er geen weet van. De aandacht hiervoor staat nog in de kinderschoenen. Het is goed dat de wet meldcode van kracht wordt, dan komen meer verborgen situaties aan het licht."

Willem Hazeleger

Afhankelijkheid

Bij ouderen gaat het meestal niet om mishandeling in de letterlijke betekenis (hoewel die ook voorkomt), maar om afhankelijkheid bij de hulpvrager en onmacht bij degene die hulp biedt. Dit leidt tot manipulatie, financiële uitbuiting, getreiter en andere misstanden. "Het gaat om kwetsbare ouderen die afhankelijk zijn van hun kinderen, burens of kennissen." "Als zo'n oudere wordt gemanipuleerd of uitgebuit is het lastig

om daar iets aan te doen. 'Ik maak er maar geen werk van, want anders helpen ze me niet meer', zeggen ze dan. Juist in die kwetsbaarheid schuilt het grootste gevaar." De meest kwetsbare groep bestaat uit thuiswonende ouderen met beginnende dementie, de ziekte van Korsakov of met een verslaving. "Daardoor ontstaan spanningen in de relatie met de partner of de kinderen en kan wederzijds agressie ontstaan."

"De machteloosheid kan maken dat je mis-handelt, verkeerd handelt. Je kunt de situatie niet meer aan en dan loopt het uit de hand", gaat Thecla Brouwer verder, adviseur en trainer bij Spectrum Gelderland. "De meeste problemen doen zich voor bij 'ontspoorde' mantelzorgers die de situatie niet meer aan kunnen en te weinig steun uit de omgeving krijgen."

Overeenkomsten

Ze ziet veel overeenkomsten met kindermishandeling. Ook daar gaat het om emotionele verwaarlozing en een tekort aan zorg, zelfs in driekwart van de gevallen. "Meestal zijn dit situaties van onmacht. Als je er zo naar kijkt, kun je ouders echt verder helpen. Het is een grote kunst om goed te signaleren en tot een feitelijke beschrijving van de situatie te komen. Dat vraagt bewustwording en handvatten om te leren kijken en ook dat je alles in een zo'n vroeg mogelijk stadium bespreekbaar maakt."

Thecla Brouwer verzorgt samen met Roely Drijfhout van het AMK verschillende trainingen in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Er zijn basistrainingen, trainingen op maat en specifieke trainingen voor aandachtfunctionarissen.

Alle trainingen besteden aandacht aan de competenties die nodig zijn om te werken met de meldcode.

BETROKKEN GEMEENTEN

Aalten, Arnhem, Berkelland,
Bronckhorst, Doesburg, Doetinchem,
Duiven, Lingewaard, Montferland,
Oost Gelre, Oude IJsselstreek,
Overbetuwe, Renkum, Rheden,
Rijnwaarden, Rozendaal, Westervoort,
Winterswijk en Zevenaar

Vervolg pagina 1

Het tweetal is gecertificeerd als trainer en aangesloten bij de Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling (LAVK).

In de basistraining gaat het om drie onderdelen:

vroegtijdig signaleren en ernst inschatten; handelen en samenwerken; communiceren.

Met name dat laatste krijgt veel aandacht. "Ga in dialoog, wissel informatie uit. Samen weet je meer",

licht Thecla Brouwer toe. De ervaring leert dat beroepskrachten door de training bewuster worden van de verantwoordelijkheid die zij dragen. "De training leert je makkelijker door te pakken. Je hebt minder last van handelingsverlegenheid." Naast de basistraining bieden Spectrum en het AMK intensievere trainingen aan voor aandachtsfunctionarissen. "Hoe breng je de meldcode over het voetlicht bij de directie, bij collega's en bij ouders?" Deze training gaat onder meer in op de wet meldcode, het juridisch kader, het wegen van aard en de ernst van de signalen, de samenwerking met interne en externe partners en het maken van een Plan van Aanpak.

Thecla Brouwer

Informatie en aanmelding:

www.spectrum-gelderland.nl

www.lvak.nl

Aandachtsfunctionaris

Organisaties krijgen vanuit de Wet Meldcode het advies om - afhankelijk van hun grootte - één of meerdere medewerkers aan te wijzen als aandachtsfunctionaris. Dat is dé deskundige binnen de organisatie waar iedereen voor consultatie en advies terecht kan bij vermoedens van geweld en/of mishandeling. De aandachtsfunctionaris coördineert het proces van signalering en verwijzing en raadpleegt collega's en het AMK/SHG, zoals omschreven in stap 2 van het Vijfstappenplan. Deze speciale functie wordt uitgevoerd op het snijvlak van beleid en uitvoering. Bij voorkeur gaat het om iemand uit het middenmanagement of een medewerker die zich bezig houdt met kwaliteit, zorg en veiligheid.

Elke organisatie vult de functie van aandachtsfunctionaris naar eigen inzicht in.

Meer informatie: www.lvak.nl

En hier gaat het om...

Kindermishandeling:

- Lichamelijke verwaarlozing
- Emotionele verwaarlozing
- Lichamelijke mishandeling
- Emotionele mishandeling
- Seksueel misbruik
- Getuige huiselijk geweld
- Eer-gerelateerd geweld
- Meisjesbesnijdenis

Huiselijk geweld:

- (ex-)Partnergeweld
- Ouderenmishandeling
- Kindermishandeling
- Eer-gerelateerd geweld
- Meisjesbesnijdenis
- Huwelijksdwang
- Oudermishandeling

Trainingsaanbod borgt meldcode

De negentien gemeenten uit de Regio Arnhem en Achterhoek bieden een driedig trainingspakket aan via e-learning én face to face. Organisaties nemen het volledige pakket af.

Eerste onderdeel is de online training 'Implementeren van een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'. Die is bedoeld voor managers en beleidsmedewerkers. Grote organisaties (meer dan vijftig medewerkers) krijgen hiervoor twee licenties. Voor de kleinere organisaties (minder dan vijftig medewerkers) is één licentie beschikbaar. De licenties zijn na uitgifte één jaar geldig, waardoor de cursist gedurende die periode toegang tot de cursus heeft.

Tweede onderdeel is de online training 'Werken met een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'. Deze algemene cursus is bestemd voor medewerkers in de maatschappelijke ondersteuning, welzijnsinstellingen en maatschappelijk werk. Medewerkers in de kinderopvang en thuiszorg kunnen een online cursus volgen die specifiek op hun beroepsgroep is toegespitst: 'Meldcode kindermishandeling voor de kinderopvang' en 'Werken met een meldcode' voor de thuis-, instellingen- en gehandicaptenzorg'.

Derde onderdeel is de training van aandachtsfunctionarissen. Dit is een face to face training, verzorgd door Spectrum Gelderland en het AMK. De gemeenten betalen de helft van de kosten (250 euro) voor deze training.

Gratis App

De vijf stappen van de meldcode bij de hand? Direct contact met de juiste instanties? Download de gratis meldcode App: Meldcode app voor iPhone of iPad of Meldcode app voor Android.

Agenda

Trainingen aandachtfunctionaris (Spectrum-AMK)

- VELP:** Donderdag 5/9 + 19/9 (hele dag) + 3/10 (ochtend)
- DOETINCHEM:** Woensdag 25/9 + 9/10 (hele dag) + 30/10 (ochtend)
- APELDOORN:** Donderdag 17/10 + 7/11 (hele dag) + 21/11 (ochtend)
- VELP:** Dinsdag 12/11 + 26/11 (hele dag) + 10/12 (ochtend)
- 10 november:** Dag van de Mantelzorg (thema 'Yes, we care')

Meld je aan bij Spectrum!

Meld je voor het complete trainingsaanbod aan bij Spectrum Gelderland: www.spectrum-gelderland.nl. De contactgegevens gaan automatisch door naar The Next page die de online cursussen verzorgt. Meer modules (= licenties) aanschaffen dan de gemeente vergoedt? Dan zijn de kosten voor eigen rekening. OP=OP!

E-learning: op elke plaats en elk moment

The Next Page biedt beroepskrachten uit diverse werkvelden een online werkomgeving met algemene en beroepsgerichte cursussen en e-colleges over kindermishandeling en huiselijk geweld. Makkelijk en snel:

- Op elke plaats en op elk moment kun je een online cursussen volgen.
- Een computer met internetverbinding, geluid en flashplayer is voldoende.
- Elke cursus duurt maximaal vier uur. Aan de orde komen: theorie, interactieve praktijkoefeningen, videocasusstiek en animaties.

Effect online cursus

Het UMC Utrecht heeft het effect van de online cursussen over kindermishandeling en huiselijk geweld wetenschappelijk onderzocht onder verpleegkundigen van de spoedeisende hulp. Een online cursus leidt tot beter signaleringsgedrag, luidt de conclusie.

De verpleegkundigen stelden na de cursus betere signaleringsvragen aan patiënten en herkenden kindermishandeling eerder. De onderzoekers leggen een direct verband met e-learning: dat stimuleert zelfstandig leren, kost minder tijd en de deelnemers kunnen zelf het moment kiezen waarop ze de cursus maken. Het onderzoek is gepubliceerd in het internationaal medisch vakblad Archives of disease in Childhood. (Klik Hier voor een Nederlandse samenvatting)

E-learning managers en beleidsmedewerkers

De online cursus 'Implementeren van een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' is bestemd voor managers en beleidsmedewerkers. De cursus omvat twee hoofdstukken en neemt één tot drie uur in beslag.

Het eerste hoofdstuk bestaat uit een algemene introductie op het thema huiselijk geweld en kindermishandeling. Tevens komt de Wet Meldcode aan de orde, inclusief het Vijfstappenplan dat daar bij hoort.

In het tweede hoofdstuk leren de deelnemers stap voor stap hoe de invoering van een meldcode in hun organisatie in zijn werk gaat. Ook krijgen zij inzicht in de randvoorwaarden die nodig zijn om te kunnen werken met een meldcode. Wie doet wat? Hoe creëer je een veilig werkklimaat? Aan welke wettelijke verplichtingen moet uw organisatie voldoen? Aan het eind van de cursus beschikt de cursist over alle ingrediënten van een implementatieplan.

Flyers en demo

Wil je meer weten over de online cursussen en colleges van The Next Page? Klik dan op <http://www.thenextpage.nl/index.aspx?chapterID=65> Per sector, beroepsgroep en onderwerp komt het aanbod (inclusief flyer) tevoorschijn. Eerst uitproberen? Bekijk dan de demo.

E-learning medewerkers

De algemene basiscursus 'Werken met een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' (drie uur) van The Next Page is geschikt voor de medewerkers binnen een organisatie.

De cursisten leren hoe kindermishandeling, partnergeweld en ouderenmishandeling ontstaan en wat de gevolgen zijn. Tevens leren zij signalen op te vangen en wat ze daar zelf mee kunnen doen. Aan de hand van realistische praktijkvoorbeelden passen ze de vijf stappen van de meldcode toe. Ook gaan de deelnemers aan de slag met interactieve werkvormen en wisselen ze ervaringen uit met andere collega's.

In de cursus is er ook aandacht voor de gespreksvoering met de cliënt, het belang van nauwkeurige verslaglegging en de cruciale rol van het AMK en het SHG in het hele proces van signaleren en melden.

Deze online cursus kent ook varianten die op maat zijn gemaakt voor specifieke beroepsgroepen. Voor de Regio Arnhem en Achterhoek zijn licenties aangeschaft voor 'Meldcode kindermishandeling voor de kinderopvang' en 'Werken met een meldcode voor de thuis-, instellingen- en gehandicaptenzorg'.

COLOFON

De nieuwsbrief 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' is een uitgave van de gemeenten in de regio's Arnhem en Achterhoek. De nieuwsbrief is bedoeld voor organisaties in deze regio's die betrokken zijn bij de invoering van de meldcode. Tot eind 2013 verschijnt de nieuwsbrief maandelijks. Reacties en ideeën zijn welkom op meldcode@arnhem.nl

Redactie en ontwerp:

gemeente Arnhem

Tekst:

Jozefien Haagen (www.jozefienhaagen.nl)

Fotografie:

Guus Madern (www.guusmadern.nl)